

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 47. An licitum sit trastari de vita aut gaudere de morte alterius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

molestias mortem optantes *Dian. l. c. mortalis* damnat, nisi (ut plerumque fit) excuset defectus advertentiæ & deliberationis. 16

III. Privatus, qui averfus ab alio fugit illum, si id faciat, ut eum suo colloquio & solatio privet, atque ita contristet & malè illi sit, est odium inimicitia, & peccatum: si verò nihil mali optando, tantùm fugias, quia tuæ naturæ est difformis, vel tibi solet esse molestus, est odium averfionis, & peccatum, si sit irrationabile: quale non erit, si sit persona valde aspera: modò absit contemptus, scandalum, & vindictæ cupiditas. v. *Bon. loc. cit.* 22

A D D E N D A.

Q. 47. An licitum sit tritari de vita aut gaudere de morte alterius. R. Intelligetur ex seqq. 183

§. 1. Ab *Innoc. XI* damnata est hæc 13: propositio, si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alterius tritari & de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci affectu petere & desiderare, non quidem ex displicentia personæ, sed ob aliquod temporale emolumentum. Ex qua damnatione certum est, nunquam esse licitum ex odio, inimicitia vel vindicta gaudere de morte proximi aut illam desiderare: Deinde etiam certum est, si quis ob leve aliquod emolumentum temporale desideret directè, etiam inefficaciter, mortem proximi, aut de illa immediatè gaudeat sive morosè delectetur in illa, hoc esse peccatum mortale, in hoc enim sensu damnatur relata propositio: & ratio est, quia cum sit emolumentum leve, & quidem possit esse tale aliquid, quod solummodo speratur, nec adhuc possessum est,

Vide etiam 14: et 151am.

imò ad quod nè quidem habeatur aliquod jus ,
 irrationabile esset velle mortem proximo, ut ta-
 le quid obtineatur , hinc justè damnata est illa
 propositio , sine restrictione dicens , licitum esse
 desiderare mortem alicui propter aliquod tem-
 porale emolumentum , sicuti enim nemo potest
 sibi mortem optare , ut liberetur aliquo levi in-
 commodo , v. g. tussi , modico dolore capitis ,
 ita non potest optare alteri ob aliquod leve com-
 modum suum.

184 §. 2. Licitum est desiderare vel gaudere de
 morte proximi propter magnum bonum spiri-
 tuale ipsiusmet proximi ; sic Pater potest deside-
 rare mortem Filii nunc in gratia constituti , qui
 aliter certò prævidetur futurus improbus : Ra-
 tio est , quia bonum spirituale justè præfertur
 temporali , ergo licitè ipsi favet mortem ita uti-
 lem , potiùs quàm vitam ita noxiam , ita *Carden.*
 in 2. crisi. d. 10. n. 7.

185 §. 3. Licitum est desiderare vel gaudere de
 morte proximi ob ingens bonum etiam tempo-
 rale communitatis & Ecclesiæ , quod aliàs habe-
 ri non posset ; sic licitè opto mortem Turcæ po-
 tiùs , quàm ut Ecclesiam vel Imperium Roma-
 num vincat ; & ratio est eadem , quia bonum
 commune justè præfertur privato , id autem cen-
 setur bonum commune , quod est communita-
 tis , in qua sum , ita *Carden.* n. 8.

186 §. 4. Manet probabilis sententia , quam post
S. Thomam 2. 2. q. 76. a. 1. tenent Auctores gra-
 vissimi , quos citant & sequuntur *Mendo* d. 4.
 q. 1. & 4. *Arsdek.* t. 2. p. 2. de prob: Opin.
 q. 4. *Carden.* n. 9. & 21. *Moya* t. 1. t. 6.
 d. 6. q. 5. , nempe quòd homo possit desiderare
 mor-

mortem proximo ad vitandum aliquod ingens malum sibi vel alteri proximo impendens, quod aliter vitari non potest, v. g. ne injustè occidatur ab illo, ne per illius injuriam spoliatur bonis suis, quod alioquin futurum est: sicuti aliquis sibi ipsi licitè optat mortem, ut evadat ingens malum spirituale vel temporale, v. g. si aliter non possit vitare peccatum vel perpetuum & durum carcerem, Ratio est, quia imprimis tum non optat propter aliquod emolumentum, quod acquiri deberet, sed propter damnum in re sua actu possessa, quod subire non tenetur, cum rem suam vel alterius amici tenere ac defendere possit, etiamsi proximus injustè volens tollere occidi deberet, dummodo sit res magni momenti, uti dicitur ad 5: præceptum Decalogi. Deinde illud gaudium vel desiderium directè & immediatè fertur in solum bonum suum vel proximi, ita ut mors, quatenus proximo est mala, nullo modo sit objectum illorum actuum, atque ideo *S. Thomas* in 3. dist. 30. q. 1. a. 1. ad 4. sic habet, *prosperitas unius inducit adversitatem alterius, unde quia Charitas ordinem habet, & plus debet quisque diligere se quàm alium, & propinquos quàm extraneos, & amicos quàm inimicos, & bonum commune multorum quàm bonum privatam unius, potest aliquis salvâ Charitate optare malum temporale alicui & gaudere si contingit, non in quantum est malum illius, sed in quantum est impedimentum malorum alterius, quem plus tenetur diligere.* Addit *S. Doctor*, *sed hoc non est per se de malo gaudere, sed de bono, quod adjunctum est malo.* Fatendum tamen, quòd facilè se possit hìc insinuare odium vel vindicta.

287 §. 5. Licitum est gaudere de suo emolumento per mortem proximi causato, v. g. hæres licitè gaudet se accepisse bona per mortem alicujus, tale enim gaudium non terminatur ad mortem proximi, sed præsuppositâ morte versatur circa hæreditatem, de qua licitè gaudet. Ob eandem rationem etiam licitum est desiderare emolumentum suum, quod obveniet per mortem alterius, potest enim desiderium terminari ad tale emolumentum, absque eo quòd feratur in mortem proximi, quia desiderat, si fuerit, vel quando erit mortuus: foret autem illicitum, si affectus ferretur in ipsam mortem proximi tanquam in medium pro obtinendo illo emolumento, unde cum in hos similesque actus gaudii vel desiderii facilè se insinuet malus affectus, expedit in praxi eos non admittere ob periculum peccandi. Vide *Vind. Gob.* p. 2. ad prop. 8. & 9.

288 Q. 48. *An aliquando sit obligatio petendi veniam vel se insinuandi apud offensum.* R. §. 1. Tum est gravis obligatio ad petendam veniam vel querendam reconciliationem, quando alterum graviter offendisti, nec superest aliud medium reconciliandi, quia sicuti tenebaris non ponere offensam, ita teneris eam tollere.

289 §. 2. Non est obligatio petendi veniam, 1. si injuria non fuerit gravis, aut si alter intulerit graviolem. 2. Quando aliter satisfieri potest læso, v. g. per pecunias, per alia signa honoris vel amicitia, per intercessionem aliorum. 3. Quando injuriæ mutua se compensant. 4. Quando læsus petitionem veniæ non curat, vel censetur remittere. 5. Si læsus per illam magis exacerbaretur. 6. Quando apud aliquos, v. g. nobiles,